

32003L0054

L 176/37

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE

15.7.2003

**SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2003/54/ES
ze dne 26. června 2003
o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,
a zejména na čl. 47 odst. 2 a články 55 a 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního
výboru ⁽²⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektrickou energií ⁽⁴⁾ významně přispěla k vytvoření vnitřního trhu s elektřinou.
- (2) Zkušenosti získané při provádění uvedené směrnice svědčí o přínosu, který může přinést vnitřní trh s elektřinou v podobě zvyšování efektivity, snižování cen, vyšší úrovně poskytovaných služeb a růstu konkurenceschopnosti. Přetrvávají však významné nedostatky a prostor pro zlepšení fungování trhu, a zejména jsou nutná opatření k zajištění stejných podmínek pro všechny při výrobě elektřiny a k zabránění zneužívání dominantního postavení a bezohledného chování, spolu se zabezpečením nediskriminačních přenosových a distribučních sazeb, prostřednictvím přístupu k soustavě na základě sazeb zveřejňovaných před jejich vstupem v platnost, jakož i zabezpečením ochrany práv malých a ohrožených zákazníků a zveřejňování informací o zdrojích energie pro výrobu elektřiny, jakož i odkazů na zdroje poskytující údaje o jejich vlivu na životní prostředí, jsou-li k dispozici.

- (3) Evropská rada na zasedání v Lisabonu ve dnech 23. a 24. března 2000 vyzvala k urychlené práci na dotvoření vnitřního trhu v elektroenergetice a plynárenství a k urychlení liberalizace těchto odvětví s cílem dosáhnout plně funkčního vnitřního trhu v těchto oblastech. Evropský parlament v usnesení ze dne 6. července 2000 k druhé zprávě Komise o stavu liberalizace trhů s energií požádal Komisi, aby přijala podrobný časový plán, v rámci něž by měly být uskutečňovány přesně definované cíle, aby se postupně dosáhlo úplné liberalizace trhu s energií.
- (4) Svobody, které evropským občanům zaručuje Smlouva (volný pohyb zboží, volný pohyb služeb a právo usazování), jsou možné jedině na zcela otevřeném trhu, který umožňuje spotřebitelům vybírat si své dodavatele a všem dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky.
- (5) Hlavní překážky, které brání dosahování plně funkčního a konkurenčního vnitřního trhu, souvisí mezi jiným s otázkami přístupu k soustavě, problémy při stanovování sazeb a s různým stupněm otevřenosti trhu v jednotlivých členských státech.
- (6) Aby fungovala hospodářská soutěž, musí být přístup k soustavě nediskriminační, průhledný a za spravedlivé ceny.
- (7) Pro dotvoření vnitřního trhu s elektřinou má prvořadý význam nediskriminační přístup k soustavě provozovatele přenosové nebo distribuční soustavy. Provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy se může skládat z jednoho nebo více podniků.
- (8) Aby se zajistil účinný a nediskriminační přístup k soustavě, je vhodné provozovat distribuční a přenosové soustavy prostřednictvím právně samostatných subjektů, v nichž existují vertikálně integrované podniky. Komise by měla zhodnotit opatření s rovnocenným účinkem vypracovaná členskými státy v zájmu dosažení záměru tohoto požadavku a popřípadě předložit návrhy změn této směrnice. Je rovněž vhodné, aby provozovatelé přenosové a distribuční soustavy měli účinná rozhodovací práva u aktiv nutných k údržbě, provozu a rozvoji soustav, pokud daná aktiva vlastní a provozují vertikálně integrované podniky. Je nezbytné, aby nezávislost provozovatelů přenosové a distribuční soustavy byla zaručena zejména v souvislosti se zájmy výroby a nabídky. Proto musí být mezi provozovateli přenosové a distribuční soustavy a veškerými

⁽¹⁾ Úř. věst. C 240 E, 28.8.2001, s. 60 a Úř. věst. C 227 E, 24.9.2002, s. 393.

⁽²⁾ Úř. věst. C 36, 8.2.2002, s. 10.

⁽³⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 13. března 2002 (Úř. věst. C 47 E, 27.2.2003, s. 350), společný postoj Rady ze dne 3. února 2003 (Úř. věst. C 50 E, 4.3.2003, s. 15) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 4. června 2003 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 27, 30.1.1997, s. 20.

výrobními či dodavatelskými podniky zřízeny nezávislé správní struktury.

Je však důležité rozlišovat mezi takovým právním oddělením a mezi oddělením, pokud jde o vlastnické poměry. Z právního oddělení nevyplývá změna vlastnictví aktiv a nic nebrání použití podobných nebo stejných podmínek zaměstnání v celém řetězci vertikálně integrovaných podniků. Mělo by však být zajištěno nediskriminační rozhodování prostřednictvím organizačních opatření týkajících se nezávislosti osob odpovědných za rozhodování.

(9) V případě malých soustav je možné zabezpečit poskytování služeb prostřednictvím provozovatelů přenosové soustavy propojených s těmito malými soustavami.

(10) Ač se tato směrnice nezabývá otázkami vlastnictví, je třeba připomenout, že v případě přenosového nebo distribučního podniku, který je svou právní formou oddělen od výrobních nebo dodavatelských podniků, mohou být určenými provozovateli soustav tytéž podniky, které vlastní infrastrukturu.

(11) Aby se předešlo nepřiměřenému finančnímu nebo správnímu zatížení malých distribučních podniků, měly by mít členské státy možnost je v případě potřeby osvobodit od zákonných požadavků na oddělení distribučních činností.

(12) Povolovací postupy by neměly vyvolávat správní zatížení neúměrné velikosti a potenciálnímu vlivu výrobců elektřiny.

(13) Je třeba přijmout další opatření pro zajištění průhledných a nediskriminačních sazeb pro přístup k sítím. Tyto sazby by měly být použitelné na veškeré uživatele sítí na základě nediskriminace.

(14) Aby se usnadnilo uzavírání smluv elektroenergetickými podniky usazenými v členském státě za účelem dodávek elektřiny oprávněným zákazníkům v jiném členském státě, měly by členské státy a případně vnitrostátní regulační orgány usilovat o vytvoření jednotných podmínek a stejného stupně oprávněnosti pro celý společný vnitřní trh.

(15) Významným faktorem pro zaručení nediskriminačního přístupu k soustavě je existence účinné regulace vykonávané jedním nebo více vnitrostátními regulačními orgány. Členské státy stanoví funkce, příslušnost a správní pravomoci regulačních orgánů. Je důležité, aby regulační orgány ve všech členských státech sdílely stejný minimální soubor pravomocí. Tyto orgány by měly mít pravomoc stanovovat nebo schvalovat přenosové nebo distribuční sazby, nebo přinejmenším metody pro jejich výpočet. Aby se předešlo nejistotě a nákladným a časově náročným sporům, měly by se tyto sazby zveřejnit před jejich vstupem v platnost.

(16) Komise oznámila svůj záměr zřídit skupinu evropských regulačních orgánů pro elektroenergetiku a plynárenství, která by představovala vhodný poradní mechanismus pro podporu spolupráce a koordinace regulačních orgánů jednotlivých členských států s cílem podporovat rozvoj vnitřního trhu s elektřinou a zemním plynem a přispět k tomu, aby se ve všech členských státech jednotně uplatňovala tato směrnice, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/55/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem ⁽¹⁾ a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 ze dne 26. června 2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou ⁽²⁾.

(17) Aby se zajistil účinný přístup na trh pro všechny hospodářské subjekty, včetně nových účastníků, jsou nezbytné nediskriminační vyrovnávací mechanismy odrážející na náklady. Jakmile bude trh s elektřinou dostatečně likvidní, mělo by se toho dosáhnout prostřednictvím vytvoření průhledného tržního mechanismu pro dodávky a nákup elektřiny k pokrytí potřeby vyrovnání. Pokud takový likvidní trh neexistuje, měly by vnitrostátní regulační orgány aktivně působit k tomu, aby byly vyrovnávací sazby nediskriminační a odrážely náklady. Současně by se měly poskytnout vhodné pobídky, aby se vyrovnávala úroveň dodávané a odebrané elektřiny a aby se předešlo ohrožení celého systému.

(18) Vnitrostátní regulační orgány by měly mít možnost stanovovat nebo schvalovat sazby nebo metody pro jejich výpočet na základě návrhu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele či provozovatelů distribučních soustav, nebo na základě návrhu dohodnutého mezi tímto provozovatelem nebo provozovateli a uživateli soustavy. Při plnění těchto úkolů by vnitrostátní regulační orgány

⁽¹⁾ Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 57.

⁽²⁾ Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 1.

měly zabezpečit, aby přenosové a distribuční sazby nebyly diskriminační, odrážely náklady a braly v úvahu dlouhodobé marginální náklady, které byly odstraněny v důsledku decentralizace výroby energie a řízení poptávky.

výroby elektřiny, jsou významnými prvky v rámci zajištění stabilních dodávek elektřiny.

- (19) Veškerý průmysl a obchod Společenství, včetně malých a středních podniků, a všichni občané Společenství, kteří využívají hospodářských výhod vnitřního trhu, by měli mít též možnost těžit se z vysoké úrovně ochrany spotřebitelů, zejména domácností, a tam, kde to členské státy považují za vhodné, by měly mít malé podniky možnost těžit ze záruk veřejných služeb, zejména pokud jde o bezpečnost dodávek a přiměřené sazby, díky poctivému přístupu a konkurenceschopnosti, a nepřímo tak přispívat k tvorbě pracovních míst.
- (20) Spotřebitelé elektřiny by měli mít možnost vybírat si svobodně svého dodavatele. Přesto by měl být zvolen přístup spočívající v postupném dotváření vnitřního trhu s elektřinou, aby se odvětví umožnilo přizpůsobit se a aby se zajistila existence přiměřených opatření a systémů pro ochranu zájmů spotřebitelů a zajistilo se jejich skutečné a účinné právo vybírat si dodavatele.
- (21) Postupné otevírání trhu úplné hospodářské soutěži by mělo co nejdříve odstranit rozdíly mezi členskými státy. Při provádění této směrnice by měla být zabezpečena průhlednost a jistota.
- (22) Téměř všechny členské státy se rozhodly, že zabezpečí hospodářskou soutěž na trhu výroby elektřiny prostřednictvím průhledného povolovacího řízení. Členské státy by však měly zabezpečit možnost přispívat k bezpečnosti dodávek prostřednictvím využívání výběrového řízení nebo rovnocenného postupu, pokud se nevybuduje dostatečná kapacita na výrobu elektřiny na základě povolovacího řízení. Členské státy by měly mít možnost, v zájmu ochrany životního prostředí a podpory zcela nových technologií, zahajovat výběrová řízení na nové kapacity na základě zveřejněných kritérií. Nová kapacita zahrnuje mezi jiným obnovitelné zdroje a kombinovanou výrobu tepla a elektřiny (CHP).
- (23) V zájmu bezpečnosti dodávek by se měla v jednotlivých členských státech sledovat rovnováha mezi nabídkou a poptávkou, a poté by měla následovat zpráva o situaci na úrovni Společenství beroucí v úvahu propojovací kapacitu mezi oblastmi. Toto sledování by se mělo provádět s dostatečným předstihem, aby umožnilo přijmout odpovídající opatření, je-li ohrožena bezpečnost dodávek. K zajištění stabilních dodávek elektřiny by měly přispět výstavba a údržba nezbytné síťové infrastruktury, včetně propojovací kapacity. Údržba a výstavba nezbytné síťové infrastruktury, včetně propojovací kapacity a decentralizované výroby elektřiny, jsou významnými prvky v rámci zajištění stabilních dodávek elektřiny.
- (24) Členské státy by měly zabezpečit, aby zákazníci z domácností, a pokud to členský stát pokládá za vhodné, malé podniky, měli právo být zásobováni elektřinou ve stanovené kvalitě a s jasně porovnatelnými, průhlednými a přiměřenými cenami. Aby se zajistilo udržení vysoké úrovně veřejných služeb ve Společenství, měla by se veškerá opatření přijatá členskými státy za účelem dosažení cílů této směrnice pravidelně oznamovat Komisi. Komise by měla pravidelně zveřejňovat zprávu analyzující opatření přijatá na vnitrostátní úrovni za účelem dosažení cílů veřejných služeb a porovnávající jejich účinnost s cílem doporučovat opatření, která mají být přijata na vnitrostátní úrovni za účelem dosažení vysoké úrovně veřejných služeb. Členské státy by měly přijmout nezbytná opatření k ochraně ohrožených zákazníků v prostředí vnitřního trhu s elektřinou. Tato opatření se mohou lišit podle konkrétní situace v dotyčných členských státech a mohou zahrnovat zvláštní opatření související s platbou faktur za elektřinu nebo obecnější opatření přijatá v rámci systému sociálního zabezpečení. Je-li rovněž poskytována univerzální služba malým podnikům, mohou se opatření zajišťující poskytování této univerzální služby lišit podle toho, zda se jedná o domácnosti či malé podniky.
- (25) Komise dala najevo svůj záměr podniknout kroky, zejména pokud jde o oblast působnosti ustanovení o označování, a především ohledně způsobu, jímž by se mohly dávat k dispozici informace o vlivu na životní prostředí, přinejmenším z hlediska emisí CO₂ a radioaktivního odpadu vznikajících při výrobě elektřiny z různých zdrojů, aby tyto informace byly průhledné, snadno dostupné a porovnatelné v celé Evropské unii, jakož i informace o způsobu zefektivnění opatření přijatých členskými státy za účelem kontroly přesnosti informací poskytovaných dodavateli.
- (26) Plnění požadavků kladených na veřejné služby je základním požadavkem této směrnice a je důležité, aby tato směrnice, která bere v úvahu cíle ochrany spotřebitelů, bezpečnosti dodávek, ochrany životního prostředí a stejné úrovně hospodářské soutěže ve všech členských státech, stanovila společné minimální normy dodržované všemi členskými státy. Je důležité, aby požadavky na veřejné služby mohly být vykládány na vnitrostátním základě, berouce v úvahu vnitrostátní podmínky a za podmínky dodržování práva Společenství.

(27) Členské státy mohou určit dodavatele poslední instance. Tímto dodavatelem může být obchodní jednotka vertikálně integrovaného podniku, který též plní distribuční funkci, pokud splňuje požadavky této směrnice ohledně oddělení.

(28) Opatření prováděná členskými státy za účelem dosažení cílů sociální a hospodářské soudržnosti mohou zahrnovat zejména pokyny o přiměřených hospodářských pobídkách využívajících, pokud je to vhodné, veškeré existující nástroje členských států i Společenství. Tyto nástroje mohou zahrnovat odpovědnostní mechanismy zaručující nezbytné investice.

(29) Pokud předpisy přijaté členskými státy k plnění povinností veřejné služby představují státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy, jsou podle čl. 88 odst. 3 Smlouvy povinny informovat o podporách Komisi.

(30) Požadavek oznamovat Komisi jakékoli odmítnutí udělit povolení ke stavbě nové výrobní kapacity se ukázal jako zbytečné správní zatížení, a proto je třeba jej zrušit.

(31) Protože cíle navrhovaného opatření, totiž vytvoření plně funkčního vnitřního trhu s elektřinou, na němž převládá spravedlivá hospodářská soutěž, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto, z důvodů jeho rozsahu a účinků, jej může být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení uvedeného cíle.

(32) Na základě zkušeností získaných při uplatňování směrnice Rady 90/547/EHS ze dne 29. října 1990 o přenosu elektřiny elektrizačními soustavami ⁽¹⁾ by se měla přijmout opatření pro zabezpečení jednotných a nediskriminačních režimů přístupu k přenosovým činnostem, včetně přeshraničních toků elektřiny mezi členskými státy. V zájmu zabezpečení jednotnosti v úpravě přístupu do elektrizačních soustav i v případě tranzitu by se uvedená směrnice měla zrušit.

(33) Vzhledem k rozsahu změn, které se provádějí ve směrnici 96/92/ES, je z důvodu jasnosti a přehlednosti žádoucí, aby byla dotyčná ustanovení znovu vydána.

(34) Tato směrnice dodržuje základní práva a sleduje zásady uznané zejména Listinou základních práv Evropské unie,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Oblast působnosti

Tato směrnice stanoví společná pravidla pro výrobu, přenos a distribuci elektřiny. Stanoví pravidla týkající se organizace a fungování elektroenergetiky, přístupu na trh, kritérií a postupů pro výběrová řízení a udělování povolení, jakož i pravidla pro provozování sítí.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

1. „výrobou“ výroba elektřiny;
2. „výrobcem“ fyzická nebo právnická osoba vyrábějící elektřinu;
3. „přenosem“ přeprava elektřiny propojenou přenosovou soustavou velmi vysokého napětí a vysokého napětí s cílem dodávek elektřiny konečným spotřebitelům nebo distribučním podnikům, avšak s vyloučením dodávek samotných;
4. „provozovatelem přenosové soustavy“ fyzická nebo právnická osoba odpovědná za provoz, údržbu a v případě potřeby za rozvoj přenosové soustavy v dané oblasti, a případně za její propojení s jinými soustavami a za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po přenosu elektřiny;
5. „distribucí“ přenos elektřiny distribuční soustavou vysokého, středního a nízkého napětí s cílem jejich dodávek zákazníkům, avšak s vyloučením dodávek samotných;
6. „provozovatelem distribuční soustavy“ fyzická nebo právnická osoba odpovědná za provoz, údržbu a v případě potřeby za rozvoj distribuční soustavy v dané oblasti, a případně její propojení s jinými soustavami a za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po distribuci elektřiny;
7. „zákazníky“ velkoodběratelé a koneční spotřebitelé elektřiny;
8. „velkoodběratelem“ fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje elektřinu pro účely jejího dalšího prodeje v rámci nebo mimo rámec soustavy, na jejímž území je usazena;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 313, 13.11.1990, s. 30. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Komise 98/75/ES (Úř. věst. L 276, 13.10.1998, s. 9).

9. „konečným spotřebitelem“ zákazník nakupující elektřinu pro vlastní potřebu;
10. „zákazníky v domácnostech“ zákazníci nakupující elektřinu pro vlastní potřebu v domácnosti, kromě obchodních a profesionálních činností;
11. „zákazníky mimo domácnosti“ jakékoli fyzické a právnické osoby nakupující elektřinu, které není určena pro jejich vlastní spotřebu v domácnosti; zahrnuti jsou výrobci a velkoobchodní zákazníci;
12. „oprávněnými zákazníky“ zákazníci, kteří mohou volně nakupovat elektřinu od dodavatele, jehož si zvolí ve smyslu článku 21 této směrnice;
13. „propojovacím vedením“ zařízení, které slouží k propojení elektroenergetických sítí;
14. „propojenou soustavou“ několik přenosových a distribučních soustav, které jsou navzájem propojeny prostřednictvím jednoho nebo několika propojovacích vedení;
15. „přímým vedením“ elektrické vedení spojující izolované výrobní místo s izolovaným zákazníkem, nebo elektrické vedení spojující výrobce elektřiny s podnikem dodávajícím elektřinu, který přímo zásobuje svá vlastní zařízení, dceřiné společnosti nebo oprávněné zákazníky;
16. „ekonomickou prioritou“ pořadí zdrojů dodávek elektřiny podle ekonomických kritérií;
17. „pomocnými službami“ všechny služby potřebné pro provoz přenosové nebo distribuční soustavy;
18. „uživatelé soustavy“ fyzická nebo právnická osoba napájějící přenosovou nebo distribuční soustavu nebo zásobovaná z některé z nich;
19. „dodávkami“ prodej, včetně dalšího prodeje, elektřiny zákazníkům;
20. „integrováním elektroenergetickým podnikem“ vertikálně nebo horizontálně integrovaný podnik;
21. „vertikálně integrovaným podnikem“ podnik nebo skupina podniků, jejichž vzájemné vztahy jsou definovány v čl. 3 odst. 3 nařízení Rady (EHS) č. 4064/89 ze dne 21. prosince 1989 o kontrole spojování podniků⁽¹⁾ a kde daný podnik nebo skupina vykonává nejméně jednu z funkcí výroby nebo dodávek elektřiny;
22. „podnikem ve skupině“ podnik ve skupině ve smyslu článku 41 sedmé směrnice Rady 83/349/EHS ze dne 13. června 1983, založené na čl. 44 odst. 2 písm. g) (*) Smlouvy, o konsolidovaných účetních závěrkách⁽²⁾ nebo přidružený podnik ve smyslu čl. 33 odst. 1 uvedené směrnice nebo podnik patřící stejným akcionářům;
23. „horizontálně integrovaným podnikem“ podnik vykonávající alespoň jednu z funkcí výroby za účelem prodeje, přenosu, distribuce nebo prodeje elektřiny a další funkci, která nesouvisí s elektřinou;
24. „výběrovým řízením“ postup, prostřednictvím kterého se pokrývají nové plánované požadavky a náhradní kapacity formou dodávek z nových nebo stávajících výrobních kapacit;
25. „dlouhodobým plánováním“ plánování potřebných investic pro výrobní, přenosové a distribuční kapacity na dlouhodobém základě s cílem pokrýt poptávku po elektřině v soustavě a zabezpečit dodávky zákazníkům;
26. „malou izolovanou soustavou“ každá soustava se spotřebou nižší než 3 000 GWh v roce 1996, která získává méně než 5 % své roční spotřeby elektřiny propojením s jinými soustavami;
27. „izolovanou mikrosoustavou“ každá soustava se spotřebou nižší než 500 GWh v roce 1996, která nemá žádné propojení s jinými soustavami;
28. „bezpečností“ jak bezpečnost dodávek elektřiny a její zabezpečování, tak i technická bezpečnost;
29. „energetickou účinností/řízením poptávky“ komplexní nebo integrovaný přístup zaměřený na ovlivňování množství a časového plánu spotřeby elektřiny za účelem snížení primární spotřeby energie a zatížení v době špičky tím, že se upřednostní investice do opatření zabezpečujících energetickou účinnost nebo jiných opatření, jakými jsou smlouvy o přerušitelných dodávkách, spíše než na dodatečné investice do zvýšení výrobní kapacity, pokud představují účinnější a hospodárnější řešení s ohledem na pozitivní dopad snížení energetické spotřeby na životní prostředí a související hlediska bezpečnosti dodávek a nákladů na distribuci;

(¹) Úř. věst. L 395, 30.12.1989, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 1310/97 (Úř. věst. L 180, 9.7.1997, s. 1).

(*) Název směrnice 83/349/EHS byl pozměněn, aby se zohlednilo přecíslování článků Smlouvy o založení Evropského společenství v souladu s článkem 12 Amsterodamské smlouvy; původní odkaz byl na čl. 54 odst. 3 písm. g).

(²) Úř. věst. L 193, 18.7.1983, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/65/ES (Úř. věst. L 283, 27.10.2001, s. 28).

30. „obnovitelnými zdroji energie“ obnovitelné nefosilní zdroje energie (energie větrná, sluneční, geotermální, energie vln, energie přílivová, vodní, energie z biomasy, ze skládkového plynu, z plynů čistících odpadových vod a z bioplynů);
31. „distribuční výroba“ podniky vyrábějící elektřinu připojené na distribuční soustavu.

a při dodržení sazeb stanovených postupem podle čl. 23 odst. 2. Nic v této směrnici nebrání členským státům, aby posilovaly tržní postavení domácích malých a středních zákazníků podporováním možnosti dobrovolného sdružování se pro zastupování této kategorie zákazníků.

První pododstavec musí být prováděn průhledným a nediskriminačním způsobem a nesmí bránit otevírání trhu uvedenému v článku 21.

4. Případné finanční náhrady, jiné formy náhrady a výhradní práva, jež členské státy udělují za plnění povinností stanovených v odstavcích 2 a 3, jsou poskytovány nediskriminačním a průhledným způsobem.

5. Členské státy přijmou vhodná opatření na ochranu konečných spotřebitelů, a zejména zabezpečí, aby existovaly dostatečné záruky na ochranu ohrožených spotřebitelů, včetně opatření na zabránění jejich odpojení. V této souvislosti mohou členské státy přijmout opatření na ochranu konečných spotřebitelů z odlehklých oblastí. Členské státy zabezpečí vysokou úroveň ochrany zákazníka, zejména s ohledem na průhlednost týkající se smluvních podmínek, obecných informací a mechanismů řešení sporů. Členské státy zajistí, aby oprávněný zákazník byl skutečně schopen přejít k jinému dodavateli. Tato opatření musí zahrnovat opatření uvedená v příloze A, alespoň pokud jde o zákazníky v domácnostech.

6. Členské státy zajistí, aby dodavatelé elektřiny uváděli na fakturách a v současně zasílaných materiálech, jakož i v propagačních materiálech poskytovaných konečným spotřebitelům:

- a) podíl každého energetického zdroje na celkové skladbě zdrojů energie užitých dodavatelem za předchozí rok;
- b) alespoň odkaz na existující referenční zdroje, jako jsou internetové stránky, na nichž jsou veřejně dostupné informace o dopadech na životní prostředí, minimálně s údaji o emisích CO₂ a o radioaktivním odpadu pocházejícím z vyrobené elektřiny, které se týkají celkové skladby zdrojů energie užitých dodavatelem za předchozí rok.

Pokud jde o elektřinu získanou prostřednictvím výměny elektřiny nebo dovozu od podniku usazeného mimo Společenství, lze použít souhrnné číselné údaje poskytnuté při této výměně nebo hodnoty, které daný podnik poskytl za předchozí rok.

Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby informace, které dodavatelé poskytnou svým zákazníkům podle tohoto článku, byly spolehlivé.

7. Členské státy přijmou nezbytná opatření na dosažení cílů sociální a hospodářské soudržnosti a ochrany životního prostředí, která mohou zahrnovat opatření na řízení energetické účinnosti/řízení poptávky a prostředky pro boj proti klimatickým změnám a zabezpečení dodávek. K takovým opatřením může patřit zejména poskytování přiměřených hospodářských pobídek,

KAPITOLA II

OBEČNÁ PRAVIDLA ORGANIZACE ODVĚTVY

Článek 3

Povinnosti veřejné služby a ochrana spotřebitele

1. Členské státy zabezpečí na základě svého institucionálního uspořádání, při zohlednění zásady subsidiarity a aniž je dotčen odstavec 2, aby byly elektroenergetické podniky provozovány v souladu se zásadami této směrnice a s cílem dosažení konkurenčního a bezpečného trhu s elektřinou udržitelného z hlediska životního prostředí a aby nebyly diskriminovány z hlediska svých práv nebo povinností.

2. S plným ohledem na související ustanovení Smlouvy, zejména na její článek 86, mohou členské státy uložit z důvodů obecného hospodářského zájmu podnikům působícím v elektroenergetice povinnosti veřejné služby, které se mohou týkat bezpečnosti, včetně zabezpečení dodávek, pravidelnosti, kvality a cen dodávek, jakož i ochrany životního prostředí, včetně energetické účinnosti a ochrany klimatu. Tyto povinnosti musí být jasně vymezeny, být průhledné, nediskriminační, kontrolovatelné a zaručovat rovnost přístupu pro elektroenergetické podniky Evropské unie k zákazníkům v jednotlivých členských státech. Ve vztahu k bezpečnosti dodávek, řízení energetické účinnosti/řízení poptávky a v zájmu plnění cílů v oblasti životního prostředí uvedených v tomto odstavci mohou členské státy zavést dlouhodobé plánování, přičemž berou v úvahu možnost, že o přístup do systému by mohly mít zájem třetí osoby.

3. Členské státy zabezpečí, aby alespoň všichni zákazníci v domácnostech, a pokud to členské státy uznají za vhodné, i malé podniky (především podniky s méně než 50 zaměstnanci a s ročním obratem nebo bilanční sumou nejvýše 10 miliónů eur) mohli využívat univerzální služby, což znamená mít na jejich území právo na dodávky elektřiny ve stanovené kvalitě za přiměřené, jednoduše a jasně srovnatelné a průhledné ceny. Aby zabezpečily poskytování univerzální služby, mohou členské státy určit dodavatele poslední instance. Členské státy uloží distribučním podnikům povinnost připojit zákazníky do své soustavy za podmíněk

popřípadě včetně využívání veškerých existujících vnitrostátních nástrojů a nástrojů Společenství, na údržbu a výstavbu potřebné infrastruktury sítí, včetně kapacit propojení.

8. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat články 6, 7, 20 a 22, pokud by jejich použití právně nebo fakticky bránilo plnění povinností uložených elektroenergetickým podnikům z důvodů obecného hospodářského zájmu a pokud tím rozvoj obchodu nebude ovlivněn do té míry, že by to bylo v rozporu se zájmy Společenství. Zájmy Společenství mimo jiné zahrnují hospodářskou soutěž s ohledem na oprávněné zákazníky v souladu s touto směrnicí a s článkem 86 Smlouvy.

9. Členské státy při provádění této směrnice informují Komisi o všech opatřeních přijatých pro plnění povinností univerzální služby a veřejné služby včetně ochrany spotřebitele a životního prostředí a o jejich možném vlivu na vnitrostátní nebo mezinárodní hospodářskou soutěž bez ohledu na to, zda tato opatření vyžadují odchylku od této směrnice nebo ne. Členské státy následně oznámí Komisi každé dva roky všechny změny těchto opatření bez ohledu na to, zda vyžadují odchylku od této směrnice nebo ne.

Článek 4

Sledování bezpečnosti dodávek

Členské státy zajistí sledování bezpečnosti dodávek. Pokud to považují za vhodné, mohou tímto úkolem pověřit regulační orgány uvedené v čl. 23 odst. 1. Toto sledování zahrnuje zejména rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou na vnitrostátním trhu, úroveň očekávané budoucí poptávky, předpokládané dodatečné kapacity, které se plánují nebo jsou ve výstavbě, úroveň údržby sítí a opatření na pokrytí poptávky v době špičky a na řešení výpadků jednoho nebo více dodavatelů. Příslušné orgány uveřejní každé dva roky nejpozději do 31. července zprávu podávající přehled zjištění vyplývajících ze sledování těchto záležitostí a uvádějící všechna přijatá nebo plánovaná opatření na jejich řešení, a tuto zprávu neprodleně sdělí Komisi.

Článek 5

Technické předpisy

Členské státy zajistí, aby byla definována technická bezpečnostní kritéria a aby byly vypracovány a zveřejněny technické předpisy stanovící minimální technické konstrukční a provozní požadavky na připojení k síti výrobních zařízení, distribučních soustav, přímo připojených zákazníků, propojovacích vedení a přímých vedení. Tyto technické předpisy zabezpečí interoperabilitu

systémů a musí být objektivní a nediskriminační. Uvedené předpisy se oznamují Komisi v souladu s článkem 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti. ⁽¹⁾

KAPITOLA III

VÝROBA

Článek 6

Povolovací řízení pro nové kapacity

1. Pro výstavbu nových výrobních kapacit zavedou členské státy povolovací řízení, které musí probíhat podle objektivních, průhledných a nediskriminačních kritérií.

2. Členské státy stanoví kritéria pro udělení povolení k výstavbě výrobních kapacit na svém území. Tato kritéria se mohou týkat:

- a) bezpečnosti a zabezpečení elektroenergetických sítí, zařízení a souvisejícího vybavení;
- b) ochrany veřejného zdraví;
- c) ochrany životního prostředí;
- d) využití pozemku a volby umístění;
- e) využití veřejného prostranství;
- f) energetické účinnosti;
- g) povahy primárních zdrojů;
- h) údajů o žadateli, jako např. jeho technické, hospodářské a finanční schopnosti;
- i) plnění opatření přijatých podle článku 3.

3. Členské státy zajistí, aby povolovací řízení pro malé výrobce nebo distribuovanou výrobu brala v úvahu jejich omezenou velikost a jejich možný vliv.

4. Povolovací řízení a kritéria musí být zveřejněna. Žadatelé musí být vyrozuměni o důvodech, které vedly k zamítnutí udělení povolení. Důvody musí být objektivní, nediskriminační, řádně podložené a opodstatněné. Žadatel musí mít k dispozici opravné prostředky.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 204, 21.7.1998, s. 37. Směrnice ve znění směrnice 98/48/ES (Úř. věst. L 217, 5.8.1998, s. 18).

Článek 7

Výběrové řízení na nové kapacity

1. Členské státy zajistí v zájmu bezpečnosti dodávek možnost zabezpečit nové kapacity nebo opatření pro řízení energetické účinnosti/řízení poptávky prostřednictvím výběrového řízení nebo postupu rovnocenného z hlediska průhlednosti a nediskriminace na základě zveřejněných kritérií. Tato řízení je však možné zahájit je tehdy, když výrobní zařízení nebo opatření pro řízení energetické účinnosti/řízení poptávky zaváděná v rámci povolovacího řízení nejsou dostatečná pro zajištění bezpečnosti dodávek.

2. Členské státy mohou v zájmu ochrany životního prostředí a podpory nejnovějších technologií zabezpečit možnost výběrového řízení na nové kapacity na základě uveřejněných kritérií. Toto výběrové řízení se může vztahovat na nové kapacity nebo opatření energetické účinnosti/řízení poptávky. Výběrové řízení je však možné zahájit jen tehdy, když výrobní zařízení nebo opatření pro řízení energetické účinnosti/řízení poptávky zaváděná v rámci povolovacího řízení nejsou dostatečná pro dosažení těchto cílů.

3. Podrobnosti výběrového řízení na výrobní kapacity a opatření v oblasti energetické účinnosti/řízení poptávky se zveřejňují v *Úředním věstníku Evropské unie* nejméně šest měsíců před uzavěrkou nabídek.

Specifikace výběrového řízení se poskytují všem zúčastněným podnikům usazeným na území členského státu tak, aby měly dost času na předložení nabídky.

Aby se zajistila průhlednost a nediskriminace, zahrnují specifikace výběrového řízení podrobný popis smluvních specifikací a postupu, který dodrží všichni účastníci výběrového řízení, vyčerpávající seznam kritérií, jimiž se řídí výběr uchazečů, a rozhodnutí o uzavření smlouvy, včetně pobídek, které jsou zahrnuty do nabídky. Tyto specifikace se mohou rovněž týkat oblastí uvedených v čl. 6 odst. 2.

4. Při vyhlášení výběrového řízení na požadovanou výrobní kapacitu se musí rovněž přihlídnout k nabídkám dodávek elektřiny s dlouhodobými zárukami ze stávajících výrobních subjektů, jestliže lze tímto způsobem pokrýt dodatečné potřeby.

5. Členské státy určí orgán nebo veřejnoprávní nebo soukromoprávní subjekt, který není závislý na oblasti výroby, přenosu a distribuce elektřiny, jímž může být regulační orgán uvedený v čl. 23 odst. 1, který bude příslušný pro organizaci, sledování a kontrolu výběrového řízení uvedeného v odstavcích 1 až 4. Je-li provozovatel přenosové soustavy zcela nezávislý na ostatních činnostech nesouvisejících s přenosovou soustavou, pokud jde

o vlastnictví, může být určen subjektem příslušným pro organizaci, sledování a kontrolu výběrového řízení. Tento orgán nebo subjekt přijme veškerá nezbytná opatření, aby zabezpečil důvěrnost informací obsažených v nabídkách.

KAPITOLA IV

PROVOZOVÁNÍ PŘENOSOVÉ SOUSTAVY

Článek 8

Určení provozovatelů přenosové soustavy

Členské státy určí nebo požádají podniky, které vlastní přenosovou soustavu, aby na dobu stanovenou členskými státy a s přihlédnutím k účinnosti a hospodářské rovnováze určily jednoho nebo více provozovatelů přenosové soustavy. Členské státy zajistí, aby provozovatelé přenosové soustavy jednali v souladu s články 9 až 12.

Článek 9

Úkoly provozovatelů přenosové soustavy

Každý provozovatel přenosové soustavy:

- a) zajišťuje dlouhodobou schopnost soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po přenosu elektřiny;
- b) přispívá k bezpečnosti dodávek prostřednictvím přiměřené přenosové kapacity a spolehlivosti soustavy;
- c) řídí energetické toky v soustavě, bera v úvahu výměny s jinými propojenými soustavami. Za tímto účelem zajišťuje bezpečnost, spolehlivost a účinnost elektrizační soustavy a v této souvislosti i dostupnost všech nezbytných pomocných služeb, pokud je tato dostupnost nezávislá na jakékoli jiné přenosové soustavě, s níž je jeho soustava propojena;
- d) poskytuje dostatečné informace provozovateli jakékoli jiné soustavy, s níž je jeho soustava propojena, aby zajistil bezpečný a efektivní provoz, koordinovaný rozvoj a interoperabilitu propojené soustavy;
- e) zajišťuje nediskriminaci mezi uživateli soustavy a kategoriemi uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování svých podniků ve skupině;

- f) poskytuje uživatelům soustavy informace, které potřebují pro účinný přístup k soustavě.

zaměstnanců potřebné pro dosažení tohoto cíle. Osoba nebo subjekt pověřený sledováním programu shody předkládá regulačnímu orgánu uvedenému v čl. 23 odst. 1 výroční zprávu popisující přijatá opatření. Tato zpráva se zveřejňuje.

Článek 10

Právní oddělení provozovatelů přenosové soustavy

1. Je-li provozovatel přenosové soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, musí být nezávislý, přinejmenším pokud jde o právní formu, organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí s přenosem. Tento požadavek nepředstavuje povinnost oddělit vlastnictví majetku provozovatele přenosové soustavy od vertikálně integrovaného podniku.

2. Aby se zajistila nezávislost provozovatele přenosové soustavy uvedená v odstavci 1, použijí se tato minimální kritéria:

- a) osoby odpovědné za řízení provozovatele přenosové soustavy nesmějí být zapojeny do podnikových struktur integrovaného elektroenergetického podniku přímo nebo nepřímo pověřeného běžným provozem spojeným s výrobou, distribucí a dodávkami elektřiny;
- b) musí být přijata vhodná opatření, aby se profesionální zájmy osob odpovědných za řízení provozovatele přenosové soustavy braly v úvahu takovým způsobem, který zajišťuje, že jsou schopny jednat nezávisle;
- c) provozovatel přenosové soustavy má účinná rozhodovací práva nezávislá na integrovaném elektroenergetickém podniku, pokud jde o majetek potřebný pro provoz, údržbu nebo rozvoj soustavy. Nemělo by to bránit existenci náležitých koordinačních mechanismů zajišťujících ochranu práv mateřské společnosti na dohled nad řízením a hospodařením, pokud jde o návratnost aktiv v dceřiné společnosti, nepřímo regulovaných v souladu s čl. 23 odst. 2. Umožňuje to mateřské společnosti zejména schvalovat roční finanční plán nebo jakýkoli rovnocenný nástroj provozovatele přenosové soustavy a stanovovat paušální limity pro úroveň zadluženosti své dceřiné společnosti. Neumožňuje to mateřské společnosti vydávat příkazy týkající se běžného provozu, ani pokud jde o jednotlivá rozhodnutí týkající se výstavby nebo modernizace přenosového vedení nepřekračující podmínky schváleného finančního plánu nebo jakéhokoli rovnocenného nástroje;
- d) provozovatel přenosové soustavy stanoví program shody, který stanoví opatření přijímaná za účelem vyloučení diskriminačního chování, a zajistí dostatečné sledování plnění programu. Tento program stanoví konkrétní povinnosti

Článek 11

Dispečink a vyrovnavání

1. Aniž jsou dotčeny dodávky elektřiny na základě smluvních závazků, včetně těch, které vyplývají ze specifikací výběrového řízení, odpovídá provozovatel přenosové soustavy, pokud plní tuto funkci, za dispečink výrobních zařízení ve své oblasti a za rozhodování o využití propojovacích vedení připojených k jiným soustavám.

2. Dispečink výrobních zařízení a rozhodování o využití propojovacích vedení se provádí na základě kritérií, která může schválit členský stát a která musí být objektivní, zveřejněná a uplatňovaná nediskriminačním způsobem, aby bylo zajištěno řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou. Přihlíží se k ekonomické prioritě elektřiny z dostupných výrobních zařízení nebo přenosů z propojovacích vedení, jakož i k technickým omezením soustavy.

3. Členský stát může při dispečinku výrobních zařízení od provozovatele požadovat, aby dával přednost výrobním zařízením využívajícím obnovitelné zdroje energie nebo odpad, nebo vyrábějící kombinované teplo a elektřinu.

4. Členský stát může z důvodu bezpečnosti dodávek nařídít, aby byla dána přednost výrobním zařízením používajícím domácí primární palivové energetické zdroje v rozsahu nepřekračujícím v kalendářním roce 15 % celkové primární energie potřebné na výrobu elektřiny spotřebované v daném členském státě.

5. Členské státy mohou požadovat, aby provozovatelé přenosové soustavy dodržovali minimální normy pro údržbu a rozvoj přenosové soustavy, včetně propojovací kapacity.

6. Pokud plní tuto funkci, získávají provozovatelé přenosové soustavy energii, kterou používají ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, průhlednými, nediskriminačními a tržními postupy.

7. Pravidla přijatá provozovateli přenosové soustavy pro vyrovnavání elektrizační soustavy musí být objektivní, průhledná a nediskriminační, včetně pravidel pro účtování poplatků uživatelům, kteří využívají jejich soustavu, za energetickou nerovnováhu. Podmínky poskytování těchto služeb provozovateli přenosové soustavy, včetně pravidel a sazeb, se stanoví pomocí

metod slučitelných s čl. 23 odst. 2, nediskriminačním a náklady odrážejícím způsobem, a zveřejňují se.

Článek 12

Zachování důvěrnosti provozovateli přenosové soustavy

Aniž je dotčen článek 18 nebo kterákoli jiná zákonná povinnost poskytovat informace, musí provozovatel přenosové soustavy zachovávat důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a o kterých se dozví při výkonu své činnosti. Zveřejněné informace o vlastních činnostech, které mohou být výhodné z obchodního hlediska, se poskytují nediskriminačním způsobem.

KAPITOLA V

PROVOZOVÁNÍ DISTRIBUČNÍ SOUSTAVY

Článek 13

Určení provozovatelů distribuční soustavy

Členské státy určí nebo požádají podniky, které vlastní distribuční soustavu nebo za ni odpovídají, aby na dobu stanovenou členskými státy a s přihlédnutím k účinnosti a hospodářské rovnováze určily jednoho nebo více provozovatelů distribuční soustavy. Členské státy zajistí, aby provozovatelé distribuční soustavy jednali v souladu s články 14 až 16.

Článek 14

Úkoly provozovatelů distribuční soustavy

1. Provozovatel distribuční soustavy udržuje bezpečnou, spolehlivou a účinnou distribuční soustavu elektřiny ve své oblasti s náležitým ohledem na životní prostředí.
2. V žádném případě nesmí diskriminovat uživatele soustavy nebo kategorie uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování podniků ve skupině.
3. Provozovatel distribuční soustavy poskytuje uživatelům soustavy informace, které potřebují pro účinný přístup k soustavě.
4. Členský stát může uložit provozovateli distribuční soustavy, aby při spouštění výrobních zařízení dával přednost zařízením využívajícím obnovitelné zdroje energie nebo odpad nebo zařízením vyrábějícím současně elektřinu i teplo.
5. Pokud plní tuto funkci, získávají provozovatelé distribuční soustavy elektřinu na pokrývání energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, průhlednými,

nediskriminačními a tržními postupy. Tímto požadavkem není dotčeno používání elektřiny získané podle smluv uzavřených před 1. lednem 2002.

6. Odpovídají-li provozovatelé distribuční soustavy za vyrovnávání elektrizační distribuční soustavy, musí být pravidla, která přijímají za tímto účelem, objektivní, průhledná a nediskriminační, včetně pravidel pro účtování poplatků uživatelům, kteří využívají jejich soustavu, za energetickou nerovnováhu. Podmínky poskytování těchto služeb provozovateli distribuční soustavy, včetně pravidel a sazeb, se stanoví v souladu s čl. 23 odst. 2 nediskriminačním a náklady odrážejícím způsobem, a zveřejňují se.

7. Při plánování rozvoje distribuční soustavy zvažuje provozovatel distribuční soustavy opatření v oblasti energetické účinnosti/řízení poptávky nebo distribuované výroby, která by mohla nahradit potřebu modernizace nebo nahrazování energetických kapacit.

Článek 15

Právní oddělení provozovatelů distribuční soustavy

1. Je-li provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, musí být nezávislý, přinejmenším pokud jde o právní formu, organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí s distribucí. Tento požadavek nepředstavuje povinnost oddělit vlastnictví majetku provozovatele distribuční soustavy od vertikálně integrovaného podniku.

2. Kromě požadavků odstavce 1, pokud je provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, musí být nezávislý, pokud jde o organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí s distribucí. Aby se tohoto dosáhlo, použijí se tato minimální kritéria:

- a) osoby odpovědné za řízení provozovatele distribuční soustavy nesmějí být zapojeny do podnikových struktur integrovaného elektroenergetického podniku přímo nebo nepřímo pověřeného běžným provozem spojeným s výrobou, přenosem a dodávkami elektřiny;
- b) musí být přijata vhodná opatření, aby se profesionální zájmy osob odpovědných za řízení provozovatele distribuční soustavy braly v úvahu takovým způsobem, který zajišťuje, že jsou schopny jednat nezávisle;
- c) provozovatel distribuční soustavy má účinná rozhodovací práva nezávislá na integrovaném elektroenergetickém podniku, pokud jde o majetek potřebný pro provoz, údržbu nebo rozvoj soustavy. Nemělo by to bránit existenci náležitých koordinačních mechanismů zajišťujících ochranu práv mateřské společnosti na dohled nad řízením a hospodařením,

pokud jde o návratnost aktiv v dceřiné společnosti, nepřímo regulovaných v souladu s čl. 23 odst. 2. Umožňuje to mateřské společnosti zejména schvalovat roční finanční plán nebo jakýkoli rovnocenný nástroj provozovatele distribuční soustavy a stanovovat paušální limity pro úroveň zadluženosti své dceřiné společnosti. Neumožňuje to mateřské společnosti vydávat příkazy týkající se běžného provozu, ani pokud jde o jednotlivá rozhodnutí týkající se výstavby nebo modernizace distribučního vedení nepřekračující podmínky schváleného finančního plánu nebo jakéhokoli rovnocenného nástroje;

- d) provozovatel distribuční soustavy stanoví program shody, který stanoví opatření přijímaná za účelem vyloučení diskriminačního chování, a zajistí dostatečné sledování plnění programu. Tento program stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro dosažení tohoto cíle. Osoba nebo subjekt pověřený sledováním programu shody předkládá regulačnímu orgánu uvedenému v čl. 23 odst. 1 výroční zprávu popisující přijatá opatření. Tato zpráva se zveřejňuje.

Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat odstavce 1 a 2 na integrované elektroenergetické podniky sloužící méně než 100 000 připojeným zákazníkům nebo obsluhující malé izolované soustavy.

Článek 16

Zachování důvěrnosti provozovateli distribuční soustavy

Aniž je dotčen článek 18 nebo kterákoli jiná zákonná povinnost poskytovat informace, musí provozovatel distribuční soustavy zachovávat důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a o kterých se dozví při výkonu své činnosti, a musí zabránit tomu, aby se zveřejněné informace o vlastních činnostech, které mohou být výhodné z obchodního hlediska, poskytovaly diskriminačním způsobem.

Článek 17

Provozovatel kombinované soustavy

Pravidla uvedená v čl. 10 odst. 1 a čl. 15 odst. 1 nebrání činnosti provozovatele kombinované přenosové a distribuční soustavy, který je z hlediska právní formy, organizace a rozhodování nezávislý na jiných činnostech, které se netýkají provozování přenosové nebo distribuční soustavy, a který splňuje požadavky stanovené v písmenech a) až d). Tato pravidla nevytvářejí povinnost oddělit vlastnictví kombinované soustavy od vertikálně integrovaného podniku:

- a) osoby odpovědné za řízení provozovatele kombinované soustavy nesmějí být zapojeny do podnikových struktur integrovaného elektroenergetického podniku přímo nebo nepřímo pověřeného běžným provozem spojeným s výrobou nebo dodávkami elektřiny;

- b) musí být přijata vhodná opatření, aby se profesionální zájmy osob odpovědných za řízení provozovatele kombinované soustavy braly v úvahu takovým způsobem, který zajišťuje, že jsou schopny jednat nezávisle;

- c) provozovatel kombinované soustavy má účinná rozhodovací práva nezávislá na integrovaném elektroenergetickém podniku, pokud jde o majetek potřebný pro provoz, údržbu nebo rozvoj soustavy. Nemělo by to bránit existenci náležitých koordinačních mechanismů zajišťujících ochranu práv mateřské společnosti na dohled nad řízením a hospodařením, pokud jde o návratnost aktiv v dceřiné společnosti, nepřímo regulovaných v souladu s čl. 23 odst. 2. Umožňuje to mateřské společnosti zejména schvalovat roční finanční plán nebo jakýkoli rovnocenný nástroj provozovatele kombinované soustavy a stanovovat paušální limity pro úroveň zadluženosti své dceřiné společnosti. Neumožňuje to mateřské společnosti vydávat příkazy týkající se běžného provozu, ani pokud jde o jednotlivá rozhodnutí týkající se výstavby nebo modernizace přenosového a distribučního vedení nepřekračující podmínky schváleného finančního plánu nebo jakéhokoli rovnocenného nástroje;

- d) provozovatel kombinované soustavy stanoví program shody, který stanoví opatření přijímaná za účelem vyloučení diskriminačního chování, a zajistí dostatečné sledování plnění programu. Tento program stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro dosažení tohoto cíle. Osoba nebo subjekt pověřený sledováním programu shody předkládá regulačnímu orgánu uvedenému v čl. 23 odst. 1 výroční zprávu popisující přijatá opatření. Tato zpráva se zveřejňuje.

KAPITOLA VI

ODDĚLENÍ ÚČETNICTVÍ A JEHO PRŮHLEDNOST

Článek 18

Právo na přístup k účetnictví

1. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány, včetně regulačních orgánů uvedených v článku 23, mají právo na přístup k účetnictví elektroenergetických podniků uvedených v článku 19, pokud je to nezbytné k plnění jejich úkolů.

2. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány, včetně regulačních orgánů uvedených v článku 23, musí zachovávat důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu. Členské státy mohou upravit sdělování těchto informací, pokud je to nezbytné k plnění úkolů příslušných orgánů.

Článek 19

Oddělení účetnictví

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby účetnictví elektroenergetických podniků bylo vedeno v souladu s odstavci 2 a 3.

2. Elektroenergetické podniky bez ohledu na režim vlastnictví nebo právní formu vypracují, předloží k auditu a zveřejní své roční účetní závěrky v souladu s vnitrostátními právními předpisy o ročních účetních závěrkách kapitálových společností, přijatými podle čtvrté směrnice Rady 78/660/EHS ze dne 25. července 1978, založené na čl. 44 odst. 2 písm. g) (*) Smlouvy, o ročních účetních závěrkách některých forem společností (*).

Podniky, které nemají zákonnou povinnost zveřejňovat své roční účetní závěrky, uchovávají jedno vyhotovení k dispozici pro veřejnost ve svém sídle.

3. Elektroenergetické podniky vedou ve svém vnitřním účetnictví odděleně své přenosové a distribuční činnosti tak, jak by to bylo požadováno, kdyby dotyčné činnosti prováděly samostatné podniky, s cílem zamezit diskriminaci, vzájemnému subvencování a narušování hospodářské soutěže. Mohou rovněž vést účetnictví, které může být konsolidované, o ostatních elektrizačních činnostech, které se netýkají přenosu ani distribuce. Do 1. července 2007 musí vést oddělené účetnictví pro činnosti v oblasti dodávek pro oprávněné zákazníky a pro neoprávněné zákazníky. Výnosy z vlastnictví přenosové nebo distribuční soustavy se v účetnictví vykazují odděleně. Případně vedou konsolidované účetnictví pro ostatní neelektrizační činnosti. Vnitřní účetnictví zahrne rozvahu a výsledek pro každou činnost.

(*) Název směrnice 78/660/EHS byl pozměněn, aby se zohlednilo přečíslování článků Smlouvy o založení Evropského společenství v souladu s článkem 12 Amsterodamské smlouvy; původní odkaz byl na čl. 54 odst. 3 písm. g).

(*) Úř. věst. L 222, 14.8.1978, s. 11. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/65/ES (Úř. věst. L 283, 27.10.2001, s. 28).

4. Audit uvedený v odstavci 2 ověří zejména dodržování povinností zamezení diskriminace a vzájemného subvencování, uvedených v odstavci 3.

KAPITOLA VII

ORGANIZACE PŘÍSTUPU DO SOUSTAVY

Článek 20

Přístup třetích osob

1. Členské státy zajistí zavedení systému pro přístup třetích osob k přenosové a distribuční soustavě na základě zveřejněných sazeb použitelných na oprávněné zákazníky a používaných objektivně a bez diskriminace mezi uživateli soustavy. Členské státy zajistí, aby tyto sazby nebo metody pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 23 a aby tyto sazby a metody, jsou-li schváleny jen metody, byly před vstupem v platnost zveřejněny.

2. Provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy může odmítnout přístup, pokud postrádá nezbytnou kapacitu. Pro takové odmítnutí musí být řádně podloženy důvody, zejména s ohledem na článek 3. Pokud je to žádoucí a pokud došlo k odmítnutí přístupu, zajistí členské státy, aby provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy poskytl náležitě informace o opatřeních, která budou nezbytná k posílení soustavy. Osobě požadující takové informace může být účtován přiměřený poplatek odrážející náklady na jejich poskytnutí.

Článek 21

Otevírání trhu a vzájemnost

1. Členské státy zajistí, aby oprávněnými zákazníky byli:

a) do 1. července 2004 oprávnění zákazníci stanovení v čl. 19 odst. 1 až 3 směrnice 96/92/ES. Členské státy zveřejní do 31. ledna každého roku kritéria pro definování těchto oprávněných zákazníků;

b) nejpozději do 1. července 2004 všichni zákazníci mimo domácnosti;

c) od 1. července 2007 všichni zákazníci.

2. Aby se předešlo nerovnováze při otevírání trhů s elektřinou,

a) smlouvy na dodávky elektřiny s oprávněným zákazníkem v soustavě jiného členského státu se nezakazují, je-li zákazník považován za oprávněného v obou daných soustavách;

b) pokud jsou transakce popsány v písmenu a) odmítnuty kvůli tomu, že je zákazník oprávněn jen v jedné z obou soustav, může Komise s přihlédnutím k situaci na trhu a k obecnému zájmu nařídít odmítající straně provést požadované dodávky na žádost členského státu, v němž je oprávněn zákazník usazen.

Článek 22

Přímá vedení

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, která umožní:

- a) výrobcům elektřiny a dodavatelským podnikům usazeným na jejich území zásobovat své vlastní provozy, dceřiné společnosti a oprávněné zákazníky prostřednictvím přímých vedení;
- b) každému oprávněnému zákazníkovi usazenému na jejich území, aby byl výrobcem a dodavatelskými podniky zásobován prostřednictvím přímých vedení.

2. Členské státy stanoví kritéria pro povolení výstavby přímých vedení na svém území. Tato kritéria musí být objektivní a nediskriminační.

3. Možnost dodávek elektřiny prostřednictvím přímých vedení podle odstavce 1 nemá vliv na možnost uzavírat smlouvy o dodávkách elektřiny podle článku 20.

4. Členské státy mohou podmínit povolení výstavby přímého vedení buď odmítnutím přístupu do soustavy případně na základě článku 20, anebo zahájením smířčího řízení podle článku 23.

5. Členské státy mohou odmítnout povolit přímé vedení, pokud by udělení tohoto povolení bránilo uplatňování článku 3. Toto odmítnutí musí být řádně odůvodněno.

Článek 23

Regulační orgány

1. Členské státy určí jeden nebo více příslušných subjektů plnících funkci regulačních orgánů. Tyto orgány musí být zcela nezávislé na zájmech elektroenergetiky. Na základě tohoto článku jsou pověřeny alespoň zajišťováním nediskriminace, účinné hospodářské soutěže a účinného fungování trhu, přičemž sledují zejména:

a) pravidla pro řízení a přidělování propojovací kapacity ve spolupráci s regulačními orgány těch členských států, s nimiž existují propojení;

b) všechny mechanismy pro řešení přetížené kapacity v rámci vnitrostátní elektrizační soustavy;

c) čas, který provozovatelé přenosové a distribuční soustavy potřebují na provedení připojení a oprav;

d) zveřejňování vhodných informací provozovateli přenosové a distribuční soustavy o propojovacích vedeních, využití distribuční soustavy a přidělení kapacity zúčastněným osobám s přihlédnutím k potřebě zacházet s jednotlivými dílčími informacemi jako s důvěrnými obchodními informacemi;

e) účinné oddělování účetnictví uvedené v článku 19 pro zabezpečení toho, aby nedocházelo k žádným vzájemným subvencím mezi výrobními, přenosovými, distribučními a dodavatelskými činnostmi;

f) podmínky a sazby pro připojení nových výrobců elektřiny, aby se zaručila jejich objektivita, průhlednost a nediskriminační povaha, zejména bera v úvahu náklady a přínosy různých technologií obnovitelných zdrojů energie, distribuované výroby a kombinované výroby tepla a elektřiny;

g) do jaké míry provozovatelé přenosové a distribuční soustavy plní své úkoly v souladu s články 9 a 14;

h) úroveň průhlednosti a hospodářské soutěže.

Orgány zřízené podle tohoto článku zveřejňují výroční zprávu o výsledcích svých sledovacích činností uvedených v písmenech a) až h).

2. Regulační orgány jsou příslušné pro stanovování nebo schvalování alespoň metod používaných pro výpočet nebo stanovení podmínek před tím, než vstoupí v platnost, pro:

a) připojení nebo přístup k vnitrostátním soustavám, včetně sazeb za přenos a distribuci. Tyto sazby nebo metody musí umožňovat provádět nezbytné investice do soustav takovým způsobem, který těmto investicím dovoluje zabezpečit rentabilitu soustav;

b) poskytování vyrovnávacích služeb.

3. Odchylně od odstavce 2 mohou členské státy stanovit, aby regulační orgány předkládaly příslušnému orgánu v členském státu k formálnímu rozhodnutí sazby nebo přinejmenším metody uvedené v odstavci 2, jakož i změny uvedené v odstavci 4.

Příslušný orgán je v takovém případě oprávněn buď schválit, nebo zamítnout návrh rozhodnutí předložený regulačním orgánem. Tyto sazby nebo metody nebo změny se zveřejňují současně s rozhodnutím o formálním přijetí. Každé formální zamítnutí návrhu rozhodnutí se rovněž zveřejní, včetně odůvodnění.

4. Regulační orgány mají právo požádat v případě potřeby provozovatele přenosové a distribuční soustavy, aby změnili podmínky, sazby, pravidla, mechanismy a metody uvedené v odstavcích 1 až 3, tak, aby byly přiměřené a používaly se nediskriminačním způsobem.

5. Každá osoba, která si stěžuje na provozovatele přenosové nebo distribuční soustavy ohledně záležitostí uvedených v odstavcích 1, 2 a 4, může podat stížnost regulačnímu orgánu, který jako orgán pro řešení sporů vydá rozhodnutí do dvou měsíců po obdržení stížnosti. Tuto lhůtu je možné prodloužit o dva měsíce, pokud regulační orgán potřebuje další informace. Tuto lhůtu je možné dále prodloužit po dohodě s navrhovatelem. Toto rozhodnutí má závazný účinek, pokud není zrušeno nebo odvoláno.

Týká-li se stížnost připojovacích sazeb pro větší nová výrobní zařízení, může regulační orgán tuto dvouměsíční lhůtu prodloužit.

6. Každá osoba, která má právo si stěžovat na rozhodnutí o metodách přijatá podle odstavců 2, 3 a 4, nebo má-li regulační orgán konzultační povinnost, na navržené metody, může podat stížnost s ohledem na přezkoumání rozhodnutí ve lhůtě nejvýše dvou měsíců po zveřejnění rozhodnutí nebo návrhu rozhodnutí nebo v kratší lhůtě stanovené členskými státy. Tato stížnost nemá odkladný účinek.

7. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby regulační orgány mohly vykonávat povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 5 účinně a rychle.

8. Členské státy vytvoří vhodné a účinné mechanismy pro regulaci, kontrolu a průhlednost tak, aby zabránily veškerému zneužívání dominantního postavení a bezohlednému chování, zejména ke škodě spotřebitelů. Tyto mechanismy berou v úvahu ustanovení Smlouvy, a zejména její článek 82.

Do roku 2010 předkládají příslušné orgány členských států Komisi do 31. července každého roku v souladu s právními předpisy o hospodářské soutěži zprávu o dominantním postavení na trhu, bezohledném chování a chování narušujícím hospodářskou soutěž. Tato zpráva navíc posuzuje měnící se

strukturu vlastnictví a veškerá konkrétní opatření přijatá na vnitrostátní úrovni k zajištění dostatečné rozmanitosti tržních subjektů nebo konkrétní opatření přijatá za účelem zdokonalení propojení a zlepšení hospodářské soutěže. Od roku 2010 podávají příslušné orgány tuto zprávu každé dva roky.

9. Členské státy zajistí, aby v souladu s vnitrostátními právními předpisy byla přijata vhodná opatření, včetně správních opatření nebo trestních řízení proti odpovědným fyzickým nebo právnickým osobám, pokud nejsou dodržena pravidla o důvěrnosti stanovená touto směrnicí.

10. V případě přeshraničních sporů je rozhodujícím orgánem regulační orgán, který je příslušný pro provozovatele soustavy, který odmítá využívání soustavy nebo přístup k soustavě.

11. Stížnosti uvedené v odstavcích 5 a 6 se podávají, aniž je dotčen výkon práva na opravný prostředek podle právních předpisů Společenství a členských států.

12. Vnitrostátní regulační orgány přispívají k rozvoji vnitřního trhu a k zajištění stejných podmínek pro všechny prostřednictvím průhledné spolupráce mezi sebou navzájem a s Komisí.

KAPITOLA VIII

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 24

Ochranná opatření

V případě náhlé krize na trhu s energií nebo ohrožení fyzické bezpečnosti osob, přístrojů, zařízení nebo celistvosti soustavy může členský stát dočasně přijmout nezbytná ochranná opatření.

Tato opatření smějí narušit řádné fungování vnitřního trhu jen v co nejmenší míře a nesmějí mít širší působnost, než je naprosto nezbytné pro vyřešení náhle vzniklých potíží.

Dotyčný členský stát tato opatření neprodleně oznámí ostatním členským státům a Komisi, která může rozhodnout, že je daný členský stát musí změnit nebo zrušit, pokud narušují hospodářskou soutěž a nepříznivě ovlivňují obchod způsobem, který je v rozporu s obecným zájmem.

Článek 25

Sledování dovozu elektřiny

Členské státy informují Komisi každé tři měsíce o dovozu elektřiny ze třetích zemí vyjádřeném fyzickými toky, které se uskutečnily v průběhu předchozích tří měsíců.

Článek 26

Odchyłky

1. Členské státy, které prokáží, že provoz jejich izolovaných mikrosoustav má po vstupu této směrnice v platnost vážné obtíže, pokud jde o rekonstrukci, modernizaci a rozšíření stávající kapacity, mohou požádat o odchylky od odpovídajících ustanovení kapitol IV, V, VI, VII a kapitoly III, které jim Komise může povolit. Komise uvědomí členské státy o těchto žádostech před svým rozhodnutím při současném zachování důvěrnosti. Rozhodnutí se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. Tento odstavce se vztahuje rovněž na Lucembursko.

2. Členský stát, který má po vstupu v platnost této směrnice značné obtíže z technických důvodů s otevíráním svého trhu pro určité omezené skupiny zákazníků mimo domácnosti uvedených v čl. 21 odst. 1 písm. b), může požádat o odchylku od tohoto ustanovení, kterou mu může Komise povolit na dobu nejvýše osmnácti měsíců po dni uvedeném v čl. 30 odst. 1. Taková odchylka končí v každém případě ke dni uvedenému v čl. 21 odst. 1 písm. c).

Článek 27

Přezkum

Pokud Komise ve zprávě uvedené v čl. 28 odst. 3 dospěje k závěru, že vzhledem k účinnému způsobu, jakým byl uskutečňován přístup k soustavě v členském státě, který dává prostor pro zcela účinný, nediskriminační a neztížený přístup k soustavě, nejsou určité povinnosti uložené touto směrnicí podnikům (včetně povinností týkajících se právního oddělení provozovatelů distribuční soustavy) úměrné sledovanému cíli, může dotčený členský stát podat Komisi žádost o osvobození od daného požadavku.

Členský stát oznámí tuto žádost neprodleně Komisi spolu s veškerými významnými informacemi nezbytnými k prokázání, že závěr obsažený ve zprávě o zabezpečení účinného přístupu k soustavě bude dodržen.

Do tří měsíců po obdržení oznámení vydá Komise stanovisko k žádosti dotčeného členského státu a případně předloží Evropskému parlamentu a Radě návrhy na změnu odpovídajících ustanovení směrnice. V návrzích na změnu směrnice může Komise navrhnout osvobození dotčeného členského státu od daných požadavků za podmínky, že členský stát případně provádí stejně účinná opatření.

Článek 28

Předkládání zpráv

1. Komise sleduje a posuzuje uplatňování této směrnice a předkládá zprávu o celkovém pokroku Evropskému parlamentu a Radě před koncem prvního roku po vstupu této směrnice v platnost, a později jednou za rok. Zpráva obsahuje přinejmenším:

a) získané zkušenosti a dosažený pokrok při vytváření úplného a plně fungujícího vnitřního trhu s elektřinou a překážek, které v této souvislosti přetrvávají, včetně prvků dominantního postavení na trhu, koncentrace na trhu, bezohledného chování a chování narušujícího hospodářskou soutěž a jejich vlivu na deformace trhu;

b) rozsah, v němž byly požadavky na oddělení a stanovení sazeb uvedené v této směrnici úspěšné při zajišťování korektního a nediskriminačního přístupu do elektrizační soustavy Společenství a odpovídající úrovně hospodářské soutěže, jakož i hospodářské, environmentální a sociální důsledky otvírání trhu s elektřinou pro zákazníky;

c) přezkoumání záležitostí týkajících se úrovně kapacity soustavy a bezpečnosti dodávek elektřiny ve Společenství, a zejména existující a předpokládanou rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou, berouc v úvahu fyzické kapacity pro výměnu mezi oblastmi;

d) zvláštní pozornost věnuje opatřením přijatým v členských státech na pokrytí poptávky v době špičky a na řešení výpadků jednoho nebo více dodavatelů;

e) zavádění odchylky stanovené podle čl. 15 odst. 2 za účelem možné změny prahových hodnot;

f) celkové zhodnocení pokroku dosaženého vzhledem na dvoustranné vztahy se třetími zeměmi, které vyrábějí a vyvážejí nebo přepravují elektřinu, včetně pokroku při integraci trhu, sociálních a environmentálních důsledků obchodování s elektřinou a přístupu do sítí takových třetích zemí;

g) potřebu možných harmonizačních požadavků, které nejsou spojeny s ustanoveními této směrnice;

h) způsob, jakým členské státy zaváděly do praxe požadavky týkající se označování zdroje energie obsažené v čl. 3 odst. 6, a způsob, jakým se vzalo v úvahu doporučení Komise k této otázce.

Zpráva může případně obsahovat doporučení, která se týkají zejména rozsahu a způsobů ustanovení pro označování spotřeby energie, včetně např. způsobu, jakým se provádějí odkazy na stávající referenční zdroje a obsah těchto zdrojů, a zejména způsob, jakým se mohou dát k dispozici průhledné, snadno přístupné a srovnatelné informace o vlivu na životním prostředí, přinejmenším údaje o emisích CO₂ a radioaktivního odpadu vznikajících při výrobě elektřiny z různých energetických zdrojů, jakož i informace o způsobu, jímž by mohla být zefektivněna opatření přijatá členskými státy ke kontrole přesnosti informací poskytovaných dodavateli, včetně opatření k boji proti nepříznivým dopadům dominantního postavení na trhu a koncentrace trhu.

2. Každé dva roky zpráva uvedená v odstavci 1 rovněž zahrne analýzu různých opatření přijatých členskými státy ke splnění povinností veřejné služby současně s posouzením účinnosti těchto opatření, a zejména jejich dopadu na hospodářskou soutěž na trhu s elektřinou. Tato zpráva může případně zahrnovat doporučení týkající se opatření, která mají být přijata na vnitrostátní úrovni k dosažení vysoké úrovně veřejných služeb, nebo opatření zaměřených na zabránění rozkladu trhu.

3. Nejpozději do 1. ledna 2006 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě podrobnou zprávu o pokroku při vytváření vnitřního trhu s elektřinou. Tato zpráva posoudí zejména:

- existenci nediskriminačního přístupu do soustavy,
- účinnost regulace,
- rozvoj infrastruktury připojení a situaci v bezpečnosti dodávek ve Společenství,
- rozsah, v jakém pro malé podniky a domácnosti přibývají úplné výhody otvírání trhů, zejména v souvislosti s úrovní veřejné a univerzální služby,
- rozsah, v jakém jsou v praxi trhy otevřené také pro skutečnou hospodářskou soutěž, včetně hledisek dominantního postavení na trhu, koncentrace trhu, bezohledného chování a chování narušujícího hospodářskou soutěž,
- rozsah, v jakém zákazníci skutečně mění dodavatele a znovu dojednávají sazby,
- vývoj cen, včetně cen za dodávky, ve vztahu ke stupni otevřenosti trhů,
- zkušenosti získané při uplatňování směrnice, pokud jde o účinnou nezávislost provozovatelů soustav ve vertikálně integrovaných podnicích, a zda byla vypracována další opatření vedle funkční nezávislosti a oddělení účetnictví, která mají účinky odpovídající právnímu oddělení.

Komise předloží případně návrhy Evropskému parlamentu a Radě, zejména aby byla zabezpečena vysoká úroveň veřejných služeb.

Komise předloží případně do 1. července 2007 návrhy Evropskému parlamentu a Radě, zejména za účelem zabezpečení úplné a skutečné nezávislosti provozovatelů distribuční soustavy. V případě potřeby se tyto návrhy v souladu s právními předpisy o ochraně hospodářské soutěže mají rovněž zabývat opatřeními, kterými se čelí dominantnímu postavení na trhu, koncentraci na trhu a bezohlednému chování nebo chování, které je v rozporu s hospodářskou soutěží.

Článek 29

Zrušovací ustanovení

Směrnice 90/547/EHS se zrušuje ode dne 1. července 2004.

Směrnice 96/92/ES se zrušuje ode dne 1. července 2004, aniž jsou dotčeny závazky členských států týkající se lhůt pro provedení a použitelnost uvedené směrnice. Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze B.

Článek 30

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 1. července 2004. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

2. Členské státy mohou odložit provedení čl. 15 odst. 1 do 1. července 2007. Tím nejsou dotčeny požadavky obsažené v čl. 15 odst. 2.

3. Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 32

Určení

Tato směrnice je určena členským státům.

Článek 31

V Bruselu dne 26. června 2003.

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Za Evropský parlament

předseda

P. COX

Za Radu

Předseda

A. TSOCHATZOPOULOS

PŘÍLOHA A

Opatření na ochranu spotřebitele

Aniž jsou dotčeny předpisy Společenství o ochraně spotřebitele, zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ⁽¹⁾ a směrnice Rady 93/13/ES ⁽²⁾, měla by opatření uvedená v článku 3 zákazníkům zabezpečit, aby:

- a) měli právo uzavřít se svým poskytovatelem služeb v elektroenergetice smlouvu, která obsahuje
- totožnost a adresu dodavatele,
 - poskytované služby, nabízenou úroveň kvality služeb, jakož i lhůtu pro počáteční připojení,
 - případné nabízené druhy služeb údržby,
 - prostředky, kterými je možné získávat aktuální informace o všech uplatňovaných sazbách a poplatcích za údržbu,
 - trvání smlouvy, podmínky, za nichž je možné služby nebo smlouvu obnovit nebo zrušit, existenci práva na odstoupení od smlouvy,
 - všechny náhrady a odškodnění, které se uplatňují na smluvní službu v případě, že není dodržena úroveň kvality,
 - způsob započítání postupů pro řešení sporů v souladu s písmenem f).

Podmínky musí být korektní a dobře známé předem. V každém případě by se tyto informace měly poskytovat před uzavřením nebo potvrzením smlouvy. Pokud se smlouvy uzavírají prostřednictvím zprostředkovatelů, poskytují se uvedené informace taktéž před uzavřením smlouvy;

- b) dostávali přiměřené informace o každém úmyslu změnit smluvní podmínky a informace o svém právu na odstoupení v případě jejího vypovězení. Poskytovatelé služeb svým zákazníkům přímo a včas oznamují každé zvýšení poplatků ve vhodnou dobu, nejpozději jedno běžné účtovací období poté, co zvýšení nabude účinku. Členské státy zajistí, aby zákazníci mohli svobodně odstoupovat od smluv, pokud nesouhlasí s novými podmínkami, které jim oznámil jejich poskytovatel služeb v elektroenergetice;
- c) dostávali průhledné informace o uplatňovaných cenách a sazbách a o standardních podmínkách týkajících se přístupu a používání služeb v elektroenergetice;
- d) jim byla poskytována široká nabídka způsobů plateb. Jakýkoli rozdíl v podmínkách musí odrážet náklady dodavatele týkající se různých platebních režimů. Obecné podmínky musí být korektní a průhledné. Poskytují se v jasném a srozumitelném jazyce. Zákazníci jsou chráněni před nepoctivými a zavádějícími způsoby prodeje;
- e) jim nebyl účtován poplatek při změně dodavatele;
- f) měli prospěch z průhledných, jednoduchých a levných postupů pro vyřizování stížností. Tyto postupy umožňují, aby spory byly vyřešeny spravedlivě a pohotově, a v odůvodněných případech zajišťují systém odškodnění nebo náhrady. Tyto postupy by se měly, kdykoli je to možné, řídit zásadami stanovenými v doporučení Komise 98/257/ES ⁽³⁾;
- g) při přístupu k univerzální službě podle předpisů přijatých členskými státy podle čl. 3 odst. 3 byli informováni o svých právech týkajících se univerzální služby.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 144, 4.6.1997, s. 19.

⁽²⁾ Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29.

⁽³⁾ Úř. věst. L 115, 17.4.1998, s. 31.

PŘÍLOHA B

Srovnávací tabulka

Směrnice 96/92/ES	Tato směrnice	
Článek 1	Článek 1	Oblast působnosti
Článek 2	Článek 2	Definice
Článek 3 a čl. 10 odst. 1	Článek 3	Povinnosti veřejné služby a ochrana spotřebitele
—	Článek 4	Sledování bezpečnosti dodávek
Článek 7 odst. 2	Článek 5	Technické předpisy
Články 4 a 5	Článek 6	Povolovací řízení pro nové kapacity
Články 4 a 6	Článek 7	Výběrové řízení na nové kapacity
Článek 7 odst. 1	Článek 8	Určení provozovatelů přenosové soustavy
Článek 7 odst. 3 až 5	Článek 9	Úkoly provozovatelů přenosové soustavy
Článek 7 odst. 6	Článek 10	Právní oddělení provozovatelů přenosové soustavy
Článek 8	Článek 11	Dispečink a vyrovňování
Článek 9	Článek 12	Zachování důvěrnosti provozovateli přenosové soustavy
Článek 10 odst. 2 a 3	Článek 13	Určení provozovatelů distribuční soustavy
Článek 11	Článek 14	Úkoly provozovatelů distribuční soustavy
—	Článek 15	Právní oddělení provozovatelů distribuční soustavy
Článek 12	Článek 16	Zachování důvěrnosti provozovateli distribuční soustavy
—	Článek 17	Provozovatel kombinované soustavy
Článek 13	Článek 18	Právo na přístup k účetnictví
Článek 14	Článek 19	Oddělení účetnictví
Články 15 až 18	Článek 20	Přístup třetích osob
Článek 19	Článek 21	Otevírání trhu a vzájemnost
Článek 21	Článek 22	Přímá vedení
Článek 20 odst. 3 a 4 a článek 22	Článek 23	Regulační orgány
Článek 23	Článek 24	Ochranná opatření
—	Článek 25	Sledování dovozu elektřiny
Článek 24	Článek 26	Odchylky
—	Článek 27	Přezkum
Články 25 a 26	Článek 28	Předkládání zpráv
—	Článek 29	Zrušovací ustanovení
Článek 27	Článek 30	Provedení
Článek 28	Článek 31	Vstup v platnost
Článek 29	Článek 32	Určení
	Příloha A	Opatření na ochranu spotřebitele